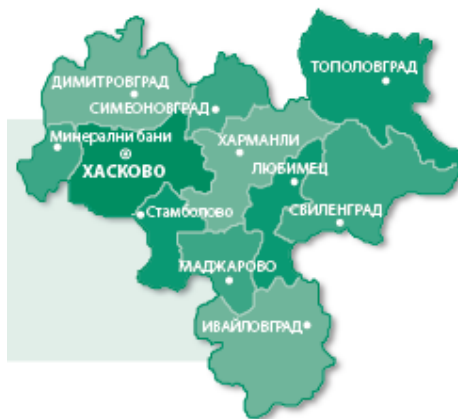
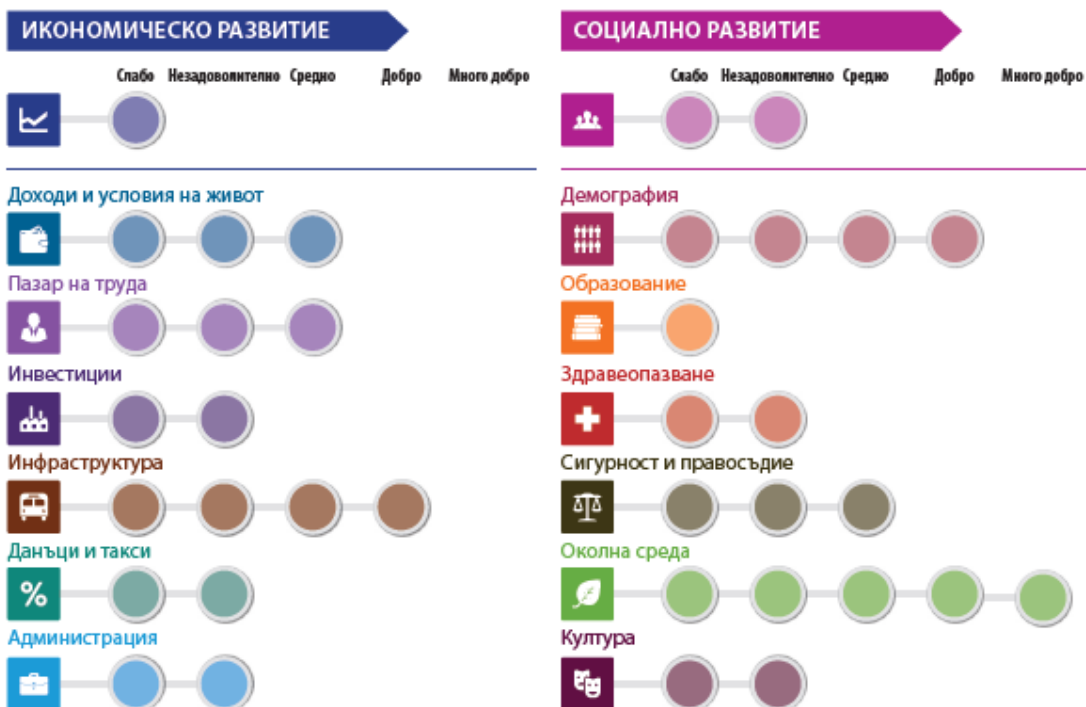

ОБЛАСТ ХАСКОВО

Брутният вътрешен продукт на човек от населението в област Хасково продължава да нараства и през 2016 г., но ръстът е сравнително нисък и по този показател областта изостава значително от средните стойности за страната. Наред с брутния вътрешен продукт, заплатите и доходите в областта също нарастват. Намалението на икономическата активност през 2017 г. е съпроводено от значително намаляване на безработицата и задържане на нивото на заетостта под средното за страната. Развитието на пазара на труда е ограничено от влошената образователна структура на населението. Бизнес и инвестиционната активност в област Хасково остават сравнително ниски. Достъпът и използването на интернет в областта остават близки до средните за страната. И през 2018 г. местните данъци и такси са сравнително високи. Хасково продължава да е сред областите с най-ниско покритие на кадастъра.

Застаряването на населението в област Хасково следва общите тенденции в страната, въпреки че демографската картина в областта се влошава с по-бързи темпове. Представянето на зрелостниците от областта на матурата по български език и литература през 2018 г. е сравнително ниско. През 2017 г. в областта се забелязва още по-голям недостиг на лекари, а легловата база остава сред по-ограничените в страната. Натовареността на окръжния съд в област Хасково е съизмерима със средната за страната, но правораздаването е сравнително бързо и през 2017 година. Броят регистрираните престъпления срещу личността и собствеността в областта остава сравнително нисък, а разкриваемостта им – висока. Замърсяването на въздуха в областта с въглероден диоксид е двойно по-ниско от средното за страната. Значително по-малко са и образуваните битови отпадъци. Културният живот в областта е сравнително слабо интензивен.

ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ

Брутният вътрешен продукт на човек от населението в област Хасково продължава да нараства и през 2016 г., но ръстът е сравнително нисък и по този показател областта изостава значително от средните стойности за страната – 7 276 лв. на човек при 13 206 лв. на човек в страната. Наред с брутния вътрешен продукт, заплатите и доходите в областта също нарастват, но и при тях увеличението е с по-нисък темп от средното за страната. Средната годишна брутна заплата на наетите в област Хасково достига 7 964 лв. през 2016 г., което оставя Хасково сред петте области в страната със заплата от под 8 хиляди лева. Относително нисък дял от местното население живее с материални лишения, но делът на населението, живеещо под линията на бедността за страната остава по-висок от средния и през 2017 година.

След няколко години на застои икономическата активност в областта намалява с близо 2 п.п. до 68% и остава под растящата активност в страната през 2017 година. Намалението е съпроводено със значително намаляване на безработицата (до под 5% при над 6% в страната) и задържане на нивото на заетостта под средното за страната (64% при 67% в страната). Развитието на пазара на труда е ограничено от влошената образователна структура на населението. Делът на висшестите сред 25-64-годишните е 17% (при 28% в страната), а на тези с основно и по-ниско образование – 20% (при 17% в страната).

Бизнес и инвестиционната активност в област Хасково остават сравнително ниски. Разходите за придобиване на дълготрайни материални активи на човек от населението намаляват в унисон със спада, който се наблюдава в страната, но през 2016 г. единствено в областите Хасково и Кърджали те се свиват до под хиляда лева на човек (при 2 488 лв. на човек за страната). През 2016 г. за втора поредна година в областта се наблюдава увеличение на чуждестранните преки инвестиции, но обемът им в областта остава сред най-ниските в страната – 516 евро на човек при 3 310 евро на човек в страната. Увеличение има и по отношение на усвоените европейски средства. Към 30 юни 2018 г. стойността на изплатените суми по оперативните програми в областта достигат 1 032 лв. на човек (при 1 543 лв. на човек в страната). В рамките на областта най-много усвоява община Свиленград.

Гъстотата на пътната и железопътна мрежи в областта е по-висока от средната в останалите области. По-висок е и делът на автомагистралите и първокласните пътища, но качеството на пътната настилка продължава да е по-ниско от средното за страната. Делът на пътната настилка в добро състояние в областта достига 35% при 40% в страната за 2017 година. Достъпът и използването на интернет в областта остават близки до средните за страната.

Въпреки че икономическото развитие на област Хасково изостава от средните за страната темпове, и през 2018 г. местните данъци и такси са сравнително високи (типично за по-развитите икономически области). От разглежданите местни налози единствено община Свиленград е увеличила данъка върху търговията на дребно, но усреднената ѝ стойност за областта остава под средното за страната ниво. По-високи от средните ставки са тези върху недвижимите имоти на юридическите лица и превозните средства, поддържани в област Хасково.

През 2018 г. за първи път прозрачността на органите на местното самоуправление в област Хасково е оценена по-ниско от средното ниво за страната, въпреки че се наблюдава ръст спрямо 2017 година. Най-прозрачни отново са общините Свиленград и Любимец. Самооценките на местната администрация за развитието на електронното правителство и предоставянето на административни услуги на „едно гише“ са близки от средните за страната през 2018 година. Хасково продължава да е сред областите с най-ниско покритие на кадастъра. Въпреки че през 2017 г. части от територията на общините Димитровград и Харманли се включват в кадастралната карта, едва 14% от територията на областта е покрита от кадастъра при 37% за страната.

СОЦИАЛНО РАЗВИТИЕ

Застаряването на населението в област Хасково следва общите тенденции в страната, въпреки че демографската картина в областта се влошава с по-бързи темпове. Коефициентът на естествен прираст намалява до -8,3‰ при -6,5‰ в страната през 2017 година. Същевременно се наблюдава забавяне на изселването от областта, което рязко скочи през 2016 година. През 2017 г. се наблюдава и намаляване на коефициента на възрастова зависимост като отношение на населението на над 65 г. към това на 0-14 г., но той остава по-висок от средния за страната – 153% при 148% в страната. Делът на градското население в областта е близък до средния, но гъстотата на населението е значително по-ниска – 1 079 души на кв. км в урбанизираните територии при 1 537 души на кв. км в страната.

Нетният коефициент на записване на населението в V-VIII клас в областта остава по-нисък от средния за страната и през 2017 година. Същевременно се наблюдава символично намаление на дяловете на второгодниците и на отпадналите от основното и средното образование, но и двата показателя остават по-неблагоприятни от средните. Представянето на зрелостниците от областта на матурата по български език и литература през 2018 г. е сравнително ниско. Средният успех на учениците от областта е 3,87 (при 4,24 в страната), а делът на слабите оценки е над 10% (при под 6% в страната). Училищата в областта успяват да привлекат нови учители през 2017 г., но относителният им брой остава значително по-нисък от средния за страната. Студентите в двата филиала на университети в областта се увеличават през 2017 г., въпреки обратната тенденция в страната, но относителният им брой спрямо населението остава сравнително нисък.

През 2017 г. в областта се забелязва още по-голям недостиг на лекари – както на общопрактикуващи, така и на специалисти. Легловата база също остава сред по-ограничените в страната. Броят на леглата в местните многопрофилни болници е 3,4 на хиляда души от населението при 4,9 на хиляда души в страната. Тези фактори вероятно са обяснението за сравнително ниския относителен брой преминали болни за лечение – 201 на хиляда души при 242 на хиляда души в страната.

Натовареността на окръжния съд в област Хасково е съизмерима със средната за страната, но правораздаването е сравнително бързо и през 2017 година. Един наказателен съдия в областта разглежда средно по 9,5 дела месечно (при 9,6 дела месечно на съдия в страната), а делът на висящите дела е под 6% при 9% в страната. Броят регистрираните престъпления срещу личността и собствеността в областта остава сравнително нисък – 11 на хиляда души при 13 на хиляда души в страната. Същевременно разкриваемостта на престъпленията продължава да е значително по-висока от средната за страната през последните три години. През 2017 г. разкритите престъпления са 53% при 45% в страната.

През 2016 г. делът на населението на областта в селища с обществена канализация остава 72% (при 76% в страната), а този на населението с достъп до канализация, свързана с пречиствателни станции за отпадъчни води е 54% (при 63% в страната). Замърсяването на въздуха в областта с въглероден диоксид е двойно по-ниско от средното за страната. През 2016 г. в атмосферата на областта са изхвърлени 127 тона вредни емисии на кв. км при 281 тона вредни емисии на кв. км в страната. Значителна е разликата и при образуваните битови отпадъци. През 2016 г. в областта за образувани 299 кг битови отпадъци на човек при 406 кг на човек в страната за годината.

Културният живот в областта е сравнително слабо интензивен и през 2017 г., въпреки че интересът към местните театри, музеи и библиотеки се повишава. Посещенията на театрите за годината се увеличават до 258 на хиляда души (при 314 на хиляда души в страната), на музеите – до 209 на хиляда души (при 722 на хиляда души в страната), а на библиотеките – до 325 на хиляда души (при 604 на хиляда души в страната). Броят на посещенията в местните кина като цяло се повишава през последните години, въпреки че 2017 г. е година на спад до 103 посещения на хиляда души (при 778 на хиляда души в страната).

Ключови показатели за област Хасково

Индикатори на икономическото развитие	2013	2014	2015	2016	2017
БВП на глава от населението (лв., текущи цени)	6 169	6 412	7 001	7 276	n.a.
Средногодишен доход на лице от домакинството (лв.)	4 130	4 157	4 321	4 861	5 119
Средна годишна брутна заплата на нает (лв.)	6 581	6 947	7 422	7 964	n.a.
Относителен дял на бедните спрямо линията на бедност за страната, %	19,8	31,3	29,8	30,2	n.a.
Коефициент на икономическа активност на населението на 15-64 години (%)	68,2	69,2	69,0	69,2	67,5
Коефициент на заетост на населението на 15-64 години (%)	58,4	61,9	63,1	64,2	64,3
Коефициент на безработица на населението на 15-64 години (%)	14,3	10,4	8,6	7,1	4,7
Дял на населението с висше образование, 25-64 г. (%)	20,3	19,3	18,7	17,2	17,3
Брой на нефинансови предприятия на 1000 души от населението	47	47	48	50	n.a.
Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи (лв./човек)	867	1 347	1 227	967	n.a.
Чуждестранни преки инвестиции в предприятията от нефинансовия сектор с натрупване (евро/човек)	309	257	448	516	n.a.
Дял на домакинствата с достъп до интернет (%)	54,2	57,5	54,2	66,9	66,1
Дял на пътната настилка в добро състояние (%)	33,6	30,0	33,1	34,2	34,8
Покритие на кадастъра (%)	3,8	3,8	3,8	5,9	13,6

Индикатори на социалното развитие	2013	2014	2015	2016	2017
Коефициент на естествен прираст на населението (‰)	-6,8	-8,0	-7,9	-7,7	-8,3
Коефициент на механичен прираст на населението (‰)	-3,1	1,0	2,5	-4,9	-0,9
Среден успех от матурите по БЕЛ	4,14	4,13	4,14	3,98	4,03
Процент оценки на матурите по БЕЛ под среден 3,00	7,3	7,5	9,2	12,6	13,3
Нетен коефициент на записване на населението в V-VIII клас, %	81,6	80,5	77,8	79,0	84,4
Дял на здравноосигурените лица (%)	86,2	87,3	89,1	88,8	88,2
Постъпили болни за лечение в МБАЛ на 1000 души от населението	197,9	188,1	198,0	202,5	201,2
Регистрирани престъпления срещу личността и собствеността на 1000 души	11,0	11,2	12,1	11,1	11,5
Разкрити престъпления срещу личността и собствеността от регистрираните през годината (%)	36,3	41,9	48,4	56,9	53,4
Дял на висящите наказателни дела (%)	7,2	13,3	7,1	6,8	5,8
Дял на населението с достъп до канализация, свързано с пречиствателни станции за отпадни води (%)	46,9	46,7	54,5	54,1	n.a.
Емисии на въглероден диоксид в атмосферата, тонове вредни емисии/кв. км	203,5	183,2	125,8	127,3	n.a.
Посещения в кината на 1000 души от населението	53	46	105	145	103
Посещения в театрите на 1000 души от населението	238	221	302	228	258